

hrvatski turizam u brojkama

VOL 2. BROJ
ISSN 1847-3369

3

/2008.

sadržaj:

A. TURISTIČKA POTRAŽNJA

- A1. Potražnja prema emitivnim zemljama
- A2. Potražnja prema vrstama smještaja
- A3. Potražnja prema turističkim područjima

B. SMJEŠTAJNI KAPACITETI

- B1. Struktura smještajnih kapaciteta
- B2. Iskorištenost hotela

C. HOTELIJERSTVO

- C1. Marža profita hotelskog sektora
- C2. Rentabilnost imovine hotelskog sektora
- C3. Rentabilnost vlastitog kapitala hotelskog sektora
- C4. Odabrani pokazatelji zaduženosti hotelskog sektora

**D. PLANIRANJE POSJETA PARKOVIMA
I TURISTIČKA POTROŠNJA**

- D1. Planiranje posjeta nacionalnom parku ili parku prirode
- D2. Prosječni troškovi boravka u parku po osobi i danu te odstupanja od prosjeka

E. TURISTIČKA POTROŠNJA

- E1. Prihodi i rashodi od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske

Hrvatski turizam u brojkama je stalna tromjesečna publikacija Instituta za turizam koja u ovom broju donosi izbor ključnih pokazatelja o turističkom prometu u turističkim regijama Hrvatske (A), smještajnim kapacitetima (B), hotelijerstvu (C), zatim uvid u način planiranja posjeta nacionalnim parkovima i parkovima prirode kao i strukturu prosječne potrošnje po danu i osobi prilikom posjeta (D) te podatke o prihodima i rashodima od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske (E). Publikacija je, prije svega namijenjena onima kojima turizam nije u fokusu, a žele poznavati osnovne činjenice. Jednako tako, publikacija može biti i polazište za daljna istraživanja.

Izvori podataka:

- Institut za turizam
- BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu,
- Hrvatsko hotelijerstvo 2006 – Poslovanje hotelskih poduzeća, Institut za turizam, 2007.
- Stavovi i potrošnja posjetitelja nacionalnih parkova i parkova prirode u Hrvatskoj, Institut za turizam, 2007.
- DZS - Državni zavod za statistiku
- HNB - Hrvatska narodna banka; www.hnb.hr

Impresum:

Izdaje: Institut za turizam,
Vrhovec 5, 10000 Zagreb, Hrvatska
Za izdavača: Sanda Čorak
Urednice: Blaženka Vrdoljak-Šalamon
i Petra Gatti
Recenzent: Neven Ivandić
Lektor: Danijela Unić
Dizajn: Goran Curl
Grafički prijelom: Zoran Petrović
Zagreb, 2008.

A. TURISTIČKA POTRAŽNJA

A1. POTRAŽNJA PREMA EMITIVNIM ZEMLJAMA

Struktura potražnje prema emitivnim zemljama u razdoblju I-IX. 2008.

	Noćenja (u 000)	Udio u ukupnim noćenjima u %	Stopa promjene I-IX. 2008/ I-IX. 2007.	Prosječna duljina boravka
Njemačka	10.540	19,3	1,1	7,3
Slovenija	5.691	10,4	1,8	5,7
Italija	4.935	9,0	-7,0	4,5
Češka	4.097	7,5	-6,3	6,7
Austrija	4.000	7,3	-1,8	5,3
Poljska	2.482	4,5	36,8	6,1
Nizozemska	2.307	4,2	15,3	8,0
Slovačka	1.911	3,5	4,7	6,5
Mađarska	1.894	3,5	-2,9	5,3
Francuska	1.567	2,9	-0,1	3,8
Ukupno prvih 10	39.424	72,0	1,3	5,9
Ostale strane zemlje	9.561	17,5	6,0	4,4
Ukupno strani	48.985	89,5	2,2	5,5
Domaći	5.745	10,5	0,9	3,8
Sveukupno	54.730	100,0	2,0	5,3

Izvjешće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itztg.hr
Izvorni podaci DZS

Do kraja rujna 2008. u Hrvatskoj je zabilježeno oko 55 milijuna noćenja, 2% više nego u istom razdoblju 2007. godine. Udio domaćih gostiju je oko 11%, a 72% noćenja otpada na deset europskih emitivnih zemalja. Među tim zemljama Njemačka, Slovenija, Slovačka, Nizozemska i Poljska spadaju u grupu zemalja koje su u promatranom razdoblju zabilježile pozitivne stope rasta. Osobito visoki porast je zabilježen u noćenjima gostiju iz Poljske. Stopa promjene je 37% što u apsolutnim iznosu čini oko 670.000 noćenja. Tako je broj noćenja gostiju iz Poljske premašio broj noćenja gostiju iz Nizozemske, Slovačke i Mađarske.

Suprotan trend - pad broja noćenja - zabilježen je kod gostiju iz Francuske, Austrije, Mađarske, Češke i Italije. U devet mjeseci najveći pad zabilježen je u noćenjima talijanskih (-7%) i čeških gostiju (-6%).

Prosječna duljina boravka gostiju iz deset prvih emitivnih zemalja je oko 6 dana. Najkraće borave gosti iz Francuske (oko 4 dana), a najdulje gosti iz Nizozemske (8 dana).

A2. POTRAŽNJA PREMA VRSTAMA SMJEŠTAJA

Noćenja turista prema glavnim vrstama smještajnih kapaciteta u razdoblju I-IX. 2008.

	Hoteli	Turistička naselja	Apartmanski smještaj	Kampovi	Privatni smještaj	Ostalo	Ukupno
Noćenja u 000							
I-IV.	1.905	71	80	120,8	173	426	2.775
V-VI.	3.750	888	496	2.505,3	1.957	955	10.552
VII-VIII.	5.726	1.841	1.361	9.418,1	14.826	2.222	35.394
IX.	2.172	484	277	1.187,0	1.367	522	6.009
Ukupno I-IX.	13.554	3.283	2.213	13.231	18.323	4.125	54.730
Struktura u % (ukupno=100)							
I-IV.	68,6	2,6	2,9	4,4	6,2	15,3	100,0
V-VI.	35,5	8,4	4,7	23,7	18,5	9,0	100,0
VII-VIII.	16,2	5,2	3,8	26,6	41,9	6,3	100,0
IX.	36,1	8,0	4,6	19,8	22,8	8,7	100,0
Ukupno I-IX.	24,8	6,0	4,0	24,2	33,5	7,5	100,0
Stopa promjene (I-IX. 2008/I-IX. 2007.)							
I-IV.	1,1	-40,6	-18,4	-37,8	0,0	5,1	-3,4
V-VI.	2,3	5,2	-5,5	1,3	8,8	6,7	3,4
VII-VIII.	1,0	-2,4	-11,3	3,8	4,5	7,5	2,9
IX.	-2,7	-11,6	-18,1	2,3	2,3	-1,9	-2,2
Ukupno I-IX.	0,8	-3,4	-11,3	2,6	4,7	5,8	2,0

Izvor: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itzg.hr

Izvorni podaci DZS

Turistička naselja: hotelsko naselje, hotelsko-apartmansko naselje, turističko naselje

Apartmanski smještaj: apartman, apartman tip studio, apartmani, apartmansko naselje, turistički apartman

U prvih devet mjeseci 2008. godine zabilježeno je ukupno oko 13,5 milijuna noćenja u hotelima što je tek 0,8% više u odnosu na isto razdoblje 2007. godine. Podaci za glavnu sezonu, VII. i VIII. mjesec pokazuju povećanje od 1% u odnosu na glavnu sezonu 2007. Bolji rezultati od prošlogodišnjih zabilježeni su u privatnom smještaju i kampovima u kojima su ostvarene natprosječne stope rasta u odnosu na glavnu sezonu 2007. godine (porast kod privatnog smještaja 4,5%; a kod kampova 3,8%). Za turistička naselja i apartmane sezona je bila lošija od prošlogodišnje. Te dvije vrste smještaja imale su i slabiju potražnju u posezoni (rujnu).

A3. POTRAŽNJA PREMA TURISTIČKIM PODRUČJIMA

U sve četiri sezone¹ glavnina se turističkog prometa odvija u vodećim turističkim područjima, Istri te Kvarneru i gorju. U prosjeku 32% prometa otpada na Istru a 22% na Kvarner i gorje. Među dalmatinskim područjima najveći udio ima Splitsko-makarsko područje (17%), zatim Zadarsko (11%), pa Dubrovačko (8%) i Šibensko područje (7%). Grad Zagreb i Kontinentalna Hrvatska imaju udjele manje od 2%.

Naglašena sezonalnost hrvatskog turizma vidi se prema udjelima glavne sezone svakog područja u ukupnom prometu prvih devet mjeseci. Ti udjeli kreću se u rasponu od 58% u

¹ Razdoblje od siječnja do rujna podijeljeno je na četiri sezone: zima-proljeće (I-IV), proljeće-predsezona (V-VI), glavna sezona (VII-VIII) i posezona (IX).

Dubrovačkom području do 75% u Zadarskom području. Na sezonu proljeće-predsezona otpada 21-22% prometa Isre odnosno Dubrovačkog područja. Posezona u Dubrovačkom području pridonosi 14% u ukupnom prometu devet mjeseci, a najmanji udio u toj sezoni ima Zadarsko područje (8%).

Grad Zagreb i Kontinentalna Hrvatska u glavnoj sezoni ostvarili su 24% odnosno 30% noćenja od ukupnog prometa siječanj-rujan 2008.

Noćenja turista prema turističkim područjima* u razdoblju I-IX. 2008.

	NOĆENJA (u tisućama)					STRUKTURA (u%)				
	I-IV.	V-VI.	VII-VIII.	IX.	UKUPNO	I-IV.	V-VI.	VII-VIII.	IX.	Udio regija u ukupnom prometu I-IX.
Istra	730	3.736	11.016	2.002	17.484	4,2	21,4	63,0	11,4	31,9
Kvarner i gorje	598	2.265	8.117	1.213	12.193	4,9	18,6	66,6	9,9	22,3
Zadarsko područje	125	926	4.580	487	6.118	2,0	15,1	74,9	8,0	11,2
Šibensko područje	121	649	2.674	401	3.845	3,2	16,9	69,5	10,4	7,0
Splitsko-makarsko područje	275	1.578	6.088	1.075	9.016	3,1	17,5	67,5	11,9	16,5
Dubrovačko područje	258	918	2.388	576	4.140	6,2	22,2	57,7	13,9	7,6
Grad Zagreb	328	236	223	131	917	35,7	25,7	24,3	14,3	1,7
Kontinentalna Hrvatska	339	244	308	125	1.016	33,4	24,0	30,3	12,3	1,9
Hrvatska - Ukupno	2.775	10.552	35.394	6.009	54.730	5,1	19,3	64,7	11,0	100,0

Izvješće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS

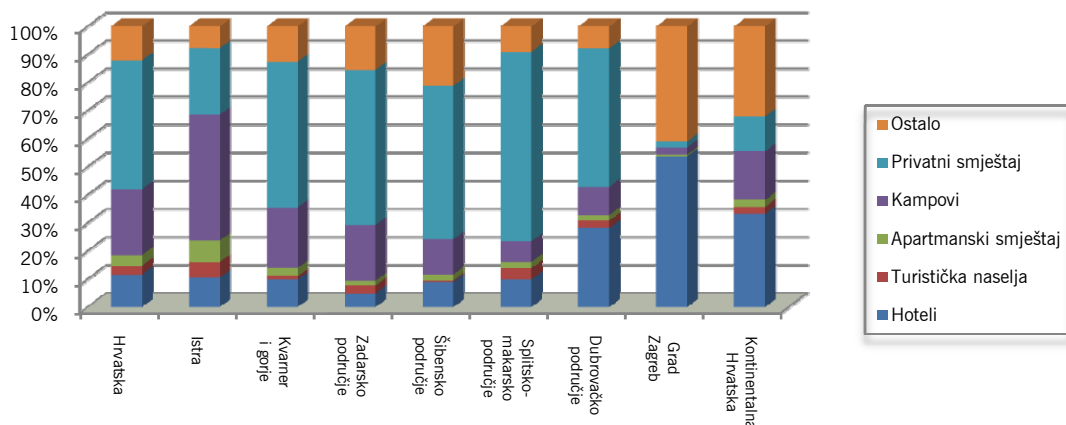
*Kvarner i gorje obuhvaća Ličko-senjsku i Primorsko-goransku županiju

*Kontinentalna Hrvatska obuhvaća Bjelovarsko-bilogorsku, Brodsko-posavsku, Karlovačku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Sisačko-moslavačku, Varaždinsku, Virovitičko-podravsku, Vukovarsko-srijemsku i Zagrebačku županiju

*Ostale turističke regije poklapaju se sa županijama

B. SMJEŠTAJNI KAPACITETI

B1. STRUKTURA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA

U Hrvatskoj je u kolovozu 2008. turistima bilo na raspolaganju blizu 897.000 postelja. U toj ponudi skoro svaki drugi krevet je u privatnom smještaju (udio privatnog smještaja je 46%). Nešto više od jedne petine ukupne ponude je u kampovima (23%), dok je udio hotela 13%. Udjeli turističkih naselja i apartmana su približni i međusobno se razlikuju 0,6 postotnih poena.

Struktura smještajnih kapaciteta se značajno razlikuje među primorskim područjima. Kampovi dominiraju u ponudi Istre (45%), a u svim ostalim primorskim područjima najviše je

privatnog smještaja (u rasponu 49-68%). U strukturi smještaja Splitsko-makarskog područja udio privatnog smještaja iznosi 68% i to je najveći udio na regionalnoj razini. Najveći udio hotela među primorskim područjima ima Dubrovačko područje (28%).

B2. ISKORIŠTENOST HOTELOVA

Iskorištenost* hotelskih kapaciteta prema turističkim područjima u razdoblju I-IX. 2008. (u %)

	Istra	Kvarner i gorje	Zadarsko područje	Šibensko područje	Splitsko makarsko područje	Dubrovačko područje	Grad Zagreb	Kontinentalna Hrvatska	Hrvatska - Ukupno
I-IV.	26,8	30,0	18,3	20,8	18,9	24,1	35,5	28,2	26,3
V-VI.	66,8	64,0	59,8	63,7	60,1	62,3	49,7	35,7	61,1
VII-VIII.	102,7	97,2	96,2	100,2	91,9	84,3	40,8	32,0	88,8
IX.	78,5	71,9	59,5	70,2	74,4	68,8	57,9	39,0	70,0
Ukupno I-IX.	65,7	64,2	57,1	61,5	60,3	60,7	42,3	32,0	59,1

Izvjешće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr
Izvorni podaci DZS

*Odgovara bruto iskorištenosti (računa se na ukupan broj dana u mjesecu)

Prilikom izračunavanja pokazatelja iskorištenosti u razdoblju I-IX. u obzir se uzimao broj stalnih postelja prijavljen svakog mjeseca. Izračunavala se prosječna bruto iskorištenost pod pretpostavkom da su hoteli radili sve dane u mjesecu. Prosječna iskorištenost hotelskih kapaciteta u razdoblju I-IX. bila je 59%. Bolje od prosjeka su poslovali hoteli Šibenskog područja, Kvarnera i gorja te Istre. Hoteli Splitsko-makarskog i Dubrovačkog područja zabilježili su iskorištenost na razini prosječne. Iskorištenost hotelskih kapaciteta Zadarskog područja, kao i Zagreba i Kontinentalne Hrvatske je manja od prosječne u prvih devet mjeseci i na razini je 32-42%.

U glavnoj sezoni su hoteli bili dobro popunjeni. Pokazatelji bruto iskorištenosti su veći od 90% u svim primorskim područjima osim u Dubrovačkom gdje su hoteli imali ispodprosječnu iskorištenost. U Istri i Šibenskom području su u glavnoj sezoni korišteni i pomoćni ležajevi zbog čega su pokazatelji veći od 100%.

HRVATSKO HOTELIJERSTVO 2006

Analiza hotelijerstva 2006. godine temelji se na registriranim financijskim i fizičkim podacima poslovanja hotelskih poduzeća kojima raspolažu DZS i FINA. Pokazatelji su izračunati na uzorku od 202 hotelska poduzeća za koje postoje podaci u oba izvora. Ta poduzeća ostvaruju 85% ukupnog prihoda u skupini 55.1 Hoteli.

C1. MARŽA PROFITA HOTELSKOG SEKTORA

Prosječni pokazatelji profitabilnosti² poslovanja hotelskih poduzeća u 2006. godini govore da je ostvaren neto gubitak. Tako marža profita³ cijelog hotelijerskog sektora u 2006. godini iznosi -0,7%. Za isti skup poduzeća taj pokazatelj je u 2005. godini bio 6,3%.

² Profitabilnost poslovanja poduzeća, pa tako i sektora, moguće je mjeriti pokazateljima marže profita i rentabilnosti.

³ Marža profita računa se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, a definirana je kao omjer neto dobiti prije poreza i ukupnog prihoda. Drugim riječima ona pokazuje koliko se na 1 kunu ukupnog prihoda ostvaruje neto dobiti (odnosno postotni udio profita u ukupnom prihodu).

Marža profita prema aktivnosti i lokaciji poduzeća u 2006. i 2005. godini

	HOTELSKA PODUZEĆA 2006.				HOTELSKA PODUZEĆA 2005.			
	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO
Istra	11,6	3,9	10,5	4,1	6,3	9,7	-9,3	9,3
Kvarner i gorje	-4,3	-8,7	1,1	-5,1	-1,3	-3,7	-3,0	-2,5
Zadarsko-šibensko- splitsko-dalmatinsko područje	-14,6	-15,0	-0,4	-12,3	-1,7	0,5	6,5	0,9
Dubrovačko područje	2,9	6,9	-0,9	3,7	16,1	9,3	-4,7	14,6
Grad Zagreb	10,0	12,3	-10,1	9,7	10,8	23,0	-7,3	12,7
Kontinentalna Hrvatska	-14,0	4,5	0,9	-6,6	-18,1	-9,8	0,5	-12,5
Ukupno	-0,6	-0,9	0,1	-0,7	7,6	6,2	0,8	6,3

Izvor: Hrvatsko hotelijerstvo 2006. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2007.

Obrada i analiza napravljena u Institutu za turizam na temelju podataka FINA-e

Napomena: podaci za 2006. i 2005. odnose se na isti skup podataka

Dok su 2005. godine negativnu maržu profita imala samo poduzeća u dva područja (Kontinentalna Hrvatska, Kvarner i gorje), u 2006. godini se broj područja s negativnom maržom popeo na tri (Zadarsko-šibensko-splitsko-dalmatinsko područje, Kontinentalna Hrvatska, Kvarner i gorje). Najnižu maržu profita imaju hotelska poduzeća koja su locirana u Zadarsko-šibensko-splitsko-dalmatinskom području (-12,3%). Prema kriteriju aktivnosti i lokacije poduzeća najnižu maržu profita imaju pretežito hotelska poduzeća u Zadarsko-šibensko-splitsko-dalmatinskom području -15%.

Hotelska poduzeća u Hrvatskoj koja su ostvarila dobit u 2006. godini imaju maržu profita u visini 9,5. Taj pokazatelj za hotelska poduzeća koja su poslovala s gubitkom iznosi -21,8.

C2. RENTABILNOST IMOVINE HOTELSKOG SEKTORA

Rentabilnost imovine hotelskog sektora prema aktivnosti i lokaciji poduzeća u 2006. i 2005. godini

	Rentabilnost imovine						
	Hotelska poduzeća ukupno				Hotelska poduzeća koja su ostvarila dobit	Hotelska poduzeća koja su ostvarila gubitak	
	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO			
2006. (u %)							
Istra	4,8	1,9	4,8	2	3,8		-2,9
Kvarner i gorje	0,1	0,0	1,1	0,2	2,4		-5,3
Zadarsko-šibensko-splitsko- dalmatinsko područje	-1,6	-0,4	2,5	-0,3	3,8		-1,4
Dubrovačko područje	2,4	3,7	-0,3	2,6	3,6		-0,6
Grad Zagreb	4,4	4,4	-2,6	4	5,2		0,2
Kontinentalna Hrvatska	-0,7	3,7	0,9	-0,1	3,3		-3,1
Ukupno	1,4	1,1	1,8	1,3	3,6		-2,0
2005. (u %)							
Istra	3,0	3,3	-0,7	3,3	4,8		-4,6
Kvarner i gorje	0,9	0,9	0,2	0,8	2,4		-2,5
Zadarsko-šibensko-splitsko- dalmatinsko područje	1,7	1,8	3,2	1,9	4,3		-2,0
Dubrovačko područje	5,9	7,1	-3,9	6,1	8,0		-1,4
Grad Zagreb	5,0	6,5	-2,3	5,1	7,5		-1,4
Kontinentalna Hrvatska	-1,4	-2,6	1,2	-1,4	1,9		-2,7
Ukupno	3,5	2,8	1,5	3,0	5,1		-2,5

Izvor: Hrvatsko hotelijerstvo 2006. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2007.

Obrada i analiza napravljena u Institutu za turizam na temelju podataka FINA-e

Napomena: podaci za 2006. i 2005. odnose se na isti skup podataka

Rentabilnost imovine hotelijerskog sektora (neto dobit + kamata/aktiva)⁴ u 2006. godini dostigla je razinu od 1,3% što znači da u prosjeku hotelska poduzeća na jednu kunu imovine generiraju dobit prije kamata u iznosu od 1,3 lipe odnosno da tvrtke generiraju naknadu prema svim vlastitim i vanjskim izvorima u visini od 1,3% imovine.

Rentabilnost imovine u prosjeku u 2006. godini je manja nego u 2005. godini (smanjenje za 1,7 postotni bod). Hotelska poduzeća, koja su poslovala s dobiti u tom razdoblju, zabilježila su povećanje rentabilnosti imovine za 3,6%. Međutim to povećanje je manje od povećanja zabilježenog godinu ranije 2005. (5,1%). Najveću rentabilnost imovine generirala su hotelska poduzeća Grada Zagreba (4%), a veću od prosječne imala su poduzeća na dubrovačkom (2,6%) i istarskom području (2,0%). Poduzeća svih preostalih područja imaju pokazatelj rentabilnosti imovine manje od prosječne.

C3. RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA HOTELSKOG SEKTORA

Rentabilnost vlastitog kapitala hotelskog sektora prema aktivnosti i lokaciji poduzeća u 2006. i 2005. godini

	Rentabilnost vlastitog kapitala (neto dobit/kapital (glavnica))					
	Hotelska poduzeća ukupno				Hotelska poduzeća koja su ostvarila dobit	Hotelska poduzeća koja su ostvarila gubitak
	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO		
2006. (u %)						
Istra	5,9	1,4	4,8	1,5	3,7	-5,9
Kvarner i gorje	-1,7	-2,9	0,4	-1,9	1,7	-16,2
Zadarsko-šibensko-splitsko-dalmatinsko područje	-5,5	-4,4	-0,2	-4,2	4	-6,9
Dubrovačko područje	1,1	3,7		1,5	3,5	-10,2
Grad Zagreb	4,7	5,5	-4,1	4,5	6,3	-7,8
Kontinentalna Hrvatska	-5,3	4,6	0,5	-3,2	4,0	-9,2
Ukupno	-0,2	-0,3	0,1	-0,3	3,6	-7,9
2005. (u %)						
Istra	2,7	3,3	-4,1	3,2	5,1	-5,7
Kvarner i gorje	-0,5	-1,3	-1,2	-0,9	1,8	-9,6
Zadarsko-šibensko-splitsko-dalmatinsko područje	-0,7	0,2	3,4	0,3	4,6	-9,5
Dubrovačko područje	7,6	6,4		7,4	10,5	-11,6
Grad Zagreb	5,9	7,8	-3,3	5,9	8,8	-13,5
Kontinentalna Hrvatska	-6,0	-9,7	0,2	-5,6	1,5	-9,5
Ukupno	3,4	2,2	0,4	2,4	5,7	-8,8

Izvor: Hrvatsko hotelijerstvo 2006. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2007.

Obrada i analiza napravljena u Institutu za turizam na temelju podataka FINA-e

Napomena: podaci za 2006. i 2005. odnose se na isti skup podataka

Rentabilnost vlastitog kapitala (omjer neto dobiti i kapitala (glavnica)) poduzeća u 2006. godini u hotelijerskom sektoru iznosi -0,3% što znači da je pala za 2,7 postotnih poena u odnosu na 2005. godinu (pokazatelj je izračunat za istu skupinu poduzeća). Budući da je rentabilnost vlastitog kapitala (-0,3%) niža od rentabilnosti imovine (1,3%) moguće je zaključiti da uz ostvarene poslovne rezultate vanjski izvori ostvaruju veću naknadu za svoja sredstva nego vlasnici poduzeća.

⁴ Rentabilnost se izračunava iz podataka koje pruža bilanca te račun dobiti i gubitka i u analizi su korištena dva pokazatelja:

- Rentabilnost - omjer sume kamata i neto dobiti prije oporezivanja te imovine; odgovara na pitanje koliko se na 1 kunu imovine ostvaruje neto dobiti prije kamate te
- Rentabilnost vlastitog kapitala - omjer neto dobiti prije oporezivanja i glavnice (kapitala); odgovara na pitanje koliko se neto dobiti ostvaruje na 1 kunu kapitala.

Za hotelska poduzeća koja su u 2006. godini poslovala s gubitkom izračunata je rentabilnost kapitala od -7,9%, te je za 0,9 postotnih poena veća nego 2005. godine. U ovoj skupini poduzeća najniže pokazatelje rentabilnosti vlastitog kapitala imaju poduzeća locirana u Kvarneru i gorju (-16,2%), na Dubrovačkom području (-10,2%) i u Gradu Zagrebu (-9,2%). Usporedba regionalnih pokazatelja za 2006. i 2005. pokazuje da hotelska poduzeća koja posluju s gubitkom ipak povećavaju rentabilnost vlastitog kapitala iako se još uvijek nalaze u negativnom području s izuzetkom poduzeća Kvarnera i gorja koja su svoju rentabilnost smanjila za 6,6 postotnih poena.

Podaci u tablicama C2. i C3. omogućavaju usporedbu rentabilnosti imovine i rentabilnosti vlastitog kapitala u ovisnosti o lokaciji poduzeća.

C4. FAKTOR ZADUŽENOSTI HOTELSKOG SEKTORA

Faktor zaduženosti hotelskog sektora u 2006. i 2005. godini prema aktivnosti i lokaciji poduzeća

	Faktor zaduženosti			
	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO
2006. (u %)				
Istra	17,5	4,6	5,7	4,9
Kvarner i gorje	20,4	34,5	7,7	20,8
Zadarsko-šibensko-splitsko-dalmatinsko područje	-307,7	135,3	20,4	83,0
Dubrovačko područje	9,2	6,0	20,3	8,5
Grad Zagreb	-427,2	9,8	7,1	58,6
Kontinentalna Hrvatska	13,7	10,2	14,4	11,6
Ukupno	13,7	10,2	14,4	11,6
2005. (u %)				
Istra	25,6	3,1	15.109,8	3,5
Kvarner i gorje	15,7	25,7	9,1	17,3
Zadarsko-šibensko-splitsko-dalmatinsko područje	14,7	18,2	10,3	15,8
Dubrovačko područje	5,2	6,2	32,3	5,3
Grad Zagreb	6,3	2,9	-10,0	5,4
Kontinentalna Hrvatska	-105,9	-32,0	5,0	-215,7
Ukupno	8,5	6,9	11,1	7,7

Izvor: Hrvatsko hotelijerstvo 2006. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2007.

Obrada i analiza napravljena u Institutu za turizam na temelju podataka FINA-e

Napomena: podaci za 2006. i 2005. odnose se na isti skup podataka

Sva tri pokazatelja zaduženosti: koeficijent zaduženosti, koeficijent financiranja i faktor zaduženosti⁵ za 2006. godinu ukazuju na povećanje zaduženosti hotelskog sektora u cjelini u odnosu na 2005. godinu. Faktor zaduženosti, pokazatelj kojim se utvrđuje buduća sposobnost podmirenja obveza iz poslovanja veći je za svako turističko područje nego što je to bio slučaj 2005. godine, a na razini Hrvatske se u 2006. godini povećao za 50% u odnosu na 2005. Tako bi prema ostvarenom novčanom toku u 2006. godini poduzećima trebalo 11,6 godina da otplate obaveze za razliku od 2005. kada je taj period bio 7,7 godina. Faktor zaduženosti hotelskih poduzeća u Zadarsko-šibensko-splitsko-dalmatinskom području je skoro 7 puta veći od prosječnog i prema poslovnim rezultatima za 2006. godinu tek bi za 83 godine podmireli obaveze iz poslovanja. Najniži faktor zaduženosti izračunat je za poduzeća u Istri gdje bi hotelska poduzeća u roku od pet godina podmireli postojeće obaveze.

⁵ Koeficijent zaduženosti (ukupne obveze/ukupna imovina) i koeficijent financiranja (ukupne obveze/glavnica) su statični pokazatelji zaduženosti koji se uobičajeno mogu izračunati na temelju podataka bilance. Faktor zaduženosti (omjer obveza i novčani tijek) je dinamički pokazatelj koji ukazuje na buduću sposobnost podmirenja obveza.

D. PLANIRANJE POSJETA PARKOVIMA I TURISTIČKA POTROŠNJA

D1. PLANIRANJE POSJETA NACIONALNOM PARKU ILI PARKU PRIRODE

Planiranje posjeta nacionalnom parku ili parku prirode (u %)

	UKUPNO	NP Plitvička jezera	NP Krka	NP Sjeverni Velebit	NP Paklenica	NP Brijuni	NP Kornati	PP Biokovo	PP Kopački rit
Posjet parku na putu do/od krajnjeg odredišta	37,9	35,6	50,4	7,7	38,3	14,9	37	3,6	7,5
Ciljani posjet parku iz mjesta provođenja odmora/ privremenog boravka	35,5	42,9	14,2	28,2	52	54,4	53,6	81,3	16,4
Posjet parku u okviru organiziranog kružnog putovanja	12,9	12,2	19,7	5,6	1,7	5	0,9	4,2	11,2
Ciljani posjet iz mjesta stalnog boravka	12,8	8,4	15,4	58,5	8	21,6	8,5	9,9	63,4
Nešto drugo	0,9	0,9	0,3	0	0	4,1	0	1	1,5
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: Stavovi i potrošnja posjetitelja nacionalnih parkova i parkova prirode u Hrvatskoj
-TOMAS Nacionalni parkovi i parkovi prirode 2006.; Institut za turizam, 2007.

Posjet nacionalnom parku ili parku prirode može se planirati na različite načine.

To može biti posjet :

- na proputovanju do krajnjeg odredišta
- planiran kao izlet iz mjesta provođenja odmora
- ciljani posjet iz mjesta stalnog boravka (domaće stanovništvo)
- u okviru kružnog putovanja ili
- nešto drugo.

Rezultati istraživanja iz 2006. godine pokazuju da se za svaki park može reći da postoji 'uobičajeni' način planiranja posjeta. Tako glavnina posjetitelja u NP Krka dolazi na proputovanju od/do krajnjeg odredišta (50%) ; posjet Plitvičkim jezerima, Paklenici, Brijunima, Kornatima i Biokovu je najčešće planiran kao izlet za vrijeme provođenja godišnjeg odmora; a većina posjeta Sjevernog Velebita i Kopačkog rita je ciljana iz mjesta stalnog boravka (59-63%). U itinerare kružnih putovanja češće su od drugih putovanja uključeni parkovi Krka, Plitvička jezera i Kopački rit.

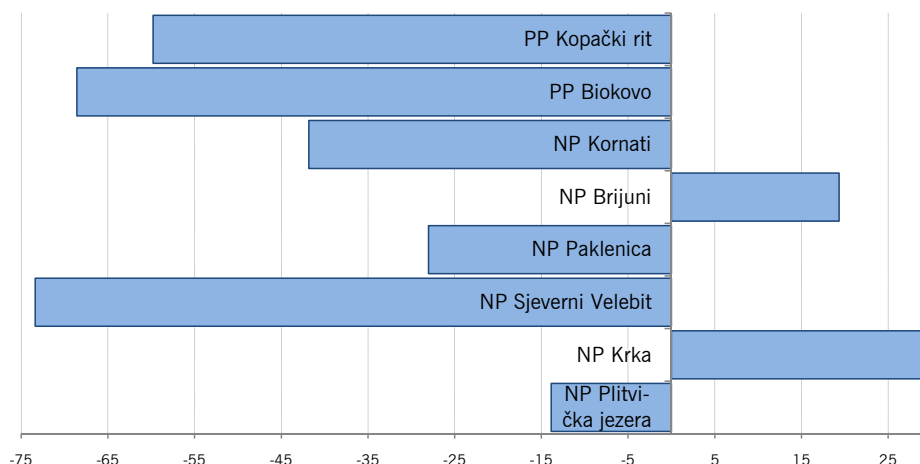
D2. PROSJEČNI TROŠKOVI BORAVKA U PARKU PO OSOBI I DANU I ODSUPANJA OD PROSJEKA

Struktura prosječnih troškova u parku po osobi i danu boravka

	%
UKUPNO	100,00
Ulaznica	54,4
Dodatni obilasci parka (nisu uključeni u cijenu ulaznice)	3,9
Hrana i piće u ugostiteljskim objektima unutar parka	19,5
Kupnja (suvenir, odjeća, karte i slično)	15,4
Ostalo	6,8

Izvor: Stavovi i potrošnja posjetitelja nacionalnih parkova i parkova prirode u Hrvatskoj -TOMAS Nacionalni parkovi i parkovi prirode 2006.; Institut za turizam, 2007.

Odstupanje prosječnih troškova boravka u parku po osobi i danu u odnosu na prosječne vrijednosti

Prosječni troškovi boravka po osobi i danu boravka u nacionalnom parku ili parku prirode iznosili su 2006. godine oko 20 eura po danu i osobi. Prema strukturi tih troškova više od 50% otpada na kupnju ulaznice, oko 20% se potroši na hranu i piće u ugostiteljskim objektima unutar parka, a 15% odlazi na kupnju suvenira.

Posjetitelji Plitvičkih jezera imali su troškove koji najmanje odstupaju od prosječnih. Više troškove od prosječnih imaju posjetitelji parkova Krka i Brijuni. U svim ostalim parkovima su troškovi niži od prosječnih, a najniži su u NP Sjeverni Velebit.

E.

TURISTIČKA POTROŠNJA

E1. PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA U PLATNOJ BILANCI HRVATSKE

Prihodi i rashodi od putovanja prema razlozima putovanja od 2000. do drugog tromjesečja 2008. godine (u milijunima eura)

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2007. Q1+Q2	2007. Q3	2008. Q1+Q2	2008. Q3
1. Robni deficit	-3.492,1	-4.595,2	-5.957,9	-6.971,2	-6.724,2	-7.518,0	-8.344,2	-9.434,0	-4.687,2	-2.310,6	-5.671,9	-2.731,6
2. Putovanja - turizam (neto prihod)	2.399,5	3.072,9	3.138,6	4.976,6	4.822,3	5.394,9	5.708,7	6.035,2	1.559,0	4.133,3	1.842,0	4.396,4
2.1. Prihodi	3.011,8	3.749,3	3.960,8	5.572,7	5.505,6	5.998,9	6.293,3	6.752,6	1.892,0	4.316,5	2.194,4	4.612,5
2.1.1. Poslovni razlozi	288,1	305,8	341,2	260,9	328,2	504,0	388,4	389,2	182,2	120,0	194,2	106,8
2.1.2. Osobni razlozi	2.723,7	3.443,6	3.619,7	5.311,8	5.177,4	5.494,9	5.904,9	6.363,4	1.709,8	4.196,3	2.000,2	4.505,7
2.2. Rashodi	-612,3	-676,5	-822,2	-596,1	-683,3	-604,1	-584,6	-717,3	-333,0	-183,2	-352,5	-216,2
2.2.1. Poslovni razlozi	-281,2	-322,7	-482,6	-292,3	-297,3	-267,4	-229,5	-266,9	-104,7	-71,9	-124,5	-66,3
2.2.2. Osobni razlozi	-331,1	-353,8	-339,6	-303,8	-386,0	-336,7	-355,1	-450,4	-228,2	-111,2	-227,9	-149,9

Izvor: www.hnb.hr

*Podaci o prihodima od putovanja temelje se na stavci platne bilance „putovanja, prihodi“, a obuhvaćaju sve transakcije potrošnje inozemnih turista i jednodnevnih posjetitelja na smještaj, hranu i piće, prijevoz u zemlji, zabavu, kupnju i sl.

U trećem kvartalu 2008. godine neto prihod od putovanja je bio veći za 6% od prihoda u istom kvartalu 2007. godine. Usporedba dalje pokazuje da su i prihodi od putovanja, ali i rashodi bili veći u trećem tromjesečju 2008. od onih u istom razdoblju 2007. godine. Ukupno ostvareni neto prihod trećeg kvartala bio bi dovoljan za pokrivanje oko 61% robnog deficita u platnoj bilanci Hrvatske. Kako treći kvartal obuhvaća i glavnu turističku sezonu, to najveći udio prihoda dolazi od inozemnih putnika i posjetitelja koji dolaze radi osobnih razloga.